

Paper ActiZ- Begroting VWS

2 maart 2026

De beweging in de zorg is er, nu is er lef nodig in de politiek om mee te doen

De zorg voor ouderen in Nederland verandert. De vergrijzende samenleving is geen toekomstbeeld maar dagelijkse realiteit. Nederland telt in 2050 drie keer zoveel 80-jarigen als op dit moment. Tegelijkertijd verlaten veel zorgprofessionals de sector vanwege hun eigen pensionering en neemt het aantal mantelzorgers af. De zorgvraag groeit, maar méér geld of méér personeel is geen passend antwoord. Anders denken en anders doen wel. Wat nu nodig is, is politieke durf om deze beweging mogelijk te maken.

Overall in het land ontstaan zorgzame gemeenschappen en steeds vaker ondersteunt technologie ouderen in hun zelfstandigheid. Ook de half miljoen professionals en grote aantallen vrijwilligers in de zorg voor ouderen leveren hieraan een onmisbare bijdrage. De grens van wat wij van hen kunnen vragen is echter wel bereikt. Er zijn politieke keuzes nodig om ook in de toekomst zorg te kunnen bieden aan de ouderen en chronisch zieken die hier het meest op aangewezen zijn. Dit vraagt om politiek met lef, visie en samenhang. Niet om losse maatregelen of platte bezuinigingen zonder richting.

Met het aantreden van een minderheidskabinet vraagt dit om politieke samenwerking en gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor stabiel en voorspelbaar beleid. Alleen met brede steun en duidelijke prioriteiten kan de zorgsector de noodzakelijke beweging voortzetten. De zorg voor ouderen vraagt namelijk om samenwerking, realisme en een eerlijk verhaal: niet alles kan, maar veel kan beter als we het samen doen. Zorg, wonen, welzijn en technologie moeten één geheel vormen gedragen door visie en vertrouwen.

Het fundament ligt in de akkoorden

Een van de fundamenten onder deze beweging zijn de afspraken die zijn gemaakt in de landelijke zorgakkoorden (HLO, IZA en AZWA). ActiZ vraagt de politiek daarom af te zien van generieke bezuinigingen en in plaats daarvan te investeren in toekomstbestendige zorg voor ouderen die aansluit op de ingezette beweging zoals is afgesproken in deze akkoorden. De middelen die we daarin uitgeven worden benut om laagdrempelige zorg en ondersteuning dicht bij mensen te organiseren en intensieve zorg te voorkomen of te beperken. Gun de sector daarom de ruimte en de professionals het vertrouwen om deze akkoorden goed uit te voeren.

- *Prioriteit ligt bij de uitvoering van de zorgakkoorden: het nakomen van de afspraken en het beschikbaar blijven van de afgesproken middelen voor de uitvoering daarvan is nodig voor toekomstbestendige zorg.*

Stabiel meerjarig beleid

ActiZ constateert dat een stabiel en meerjarig beleidskader mist dat nodig is om zorgorganisaties een gezonde financiële basis te bieden voor begrotingsbeleid en investeringen, onder meer op het gebied van huisvesting en opleiden. In plaats daarvan wordt veel gewerkt met incidentele middelen, zelfs voor structurele kosten zoals opleiden en investeringen in digitalisering. Dit gebrek aan meerjarige zekerheid maakt het moeilijk voor zorgorganisaties om verantwoord langetermijnbeleid te voeren.

- *De Wlz en de Zvw kennen een onderuitnutting. Beide onderuitnuttingen worden geconstateerd in een tijd waarin de zorgvraag alleen maar toeneemt. Aannemelijk is dat één van de oorzaken hiervan het toenemende arbeidsmarkttekort is. ActiZ pleit daarom om uit te gaan van de*

beschikbare mensen en niet de middelen. Waarin uiteindelijke kortingen niet ten laste komen van de prijs (p) van zorg, maar op de volume (q).

Opleiden als sleutel tot blijvend toegankelijke zorg

Om anders denken en doen in de zorg te borgen is opleiden essentieel. Tegelijkertijd zien we ook dat beperkten / gebrek aan [ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers de grootste factor is om de zorg te verlaten](#). Dit terwijl het beschikbare budget ervoor de komende jaren afneemt en de vraag naar passende opleidingsgelden oploopt.

De afname van de beschikbare middelen, de tijdelijkheid waarop deze nu worden aangeboden (zoals het Stagefonds en Sectorplan Plus) en de onmogelijkheid om opleiden via de tarieven van zorgprestaties te financieren, maakt het voor zorgorganisaties lastig om duurzaam beleid te voeren voor het opleiden van nieuwe zorgprofessionals.

- *ActiZ pleit voor het financieren van opleidingskosten vanuit de tarieven van zorgprestaties. Net zoals het [SEO rapport 'Rapportage arbeidsmarkt en opleidingsbeleid'](#) concludeert. De huidige incidentele financiering is onvoldoende toereikend en biedt zorgorganisaties geen basis om een duurzaam en structureel opleidingsbeleid voor nieuwe zorgprofessionals te voeren.*

Passende woonvormen voor ouderen

Ouderen willen en kunnen steeds langer thuis wonen. Maar het gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis is nog te groot. Om dit gat te dichten is onder andere de voortzetting van het [programma Wonen en zorg voor ouderen](#) essentieel. In de uitvoering zien wij nog punten die nadere aandacht vragen.

De 480 mln. bestemd voor passende woonvormen voor ouderen, zijn niet meer voor de sector beschikbaar. Dit roept vragen op over de gevolgen voor de realisatie van passende woonvormen voor ouderen. Deze middelen zijn juist bedoeld voor investeringen in bijvoorbeeld ontmoetingsplekken voor ouderen, die eenzaamheid tegengaan, sociale verbinding versterken en bijdragen aan vroegtijdige signalering. Zeker nu ouderen langer thuis wonen, is een gezonde leefomgeving en een focus op positieve gezondheid nog meer van belang.

Tot 2025 konden zorgaanbieders en woningbouwcorporaties via het programma Wonen en zorg voor ouderen de SOO-regeling bijdragen ontvangen voor ontmoetingsruimten in ouderenhuisvesting. Deze regeling was jarenlang populair en structureel overvraagd, maar wordt beëindigd, terwijl een ontmoetingsruimte een essentiële basisvoorziening is in seniorenhuisvesting. Daarnaast loopt de Stimuleringsregeling Zorggeschikte Woningen eind oktober af. Deze regeling ondersteunt de bouw van rolstoeltoegankelijke woningen, die noodzakelijk zijn om mensen ook bij een toenemende zorgvraag langer zelfstandig te laten wonen.

- *ActiZ pleit voor stabiel beleid voor passende woonvormen, waarin gereserveerde gelden voor de ouderenzorg worden aangewend om eenzaamheid te verminderen en sociale contacten te versterken om kwaliteit van bestaan te ondersteunen. De onzekerheid over onderdelen van het programma Wonen en zorg voor ouderen, zoals de SOO-regeling, ondermijnt de continuïteit van beleid en financiering en belemmert woningcorporaties, ouderenzorgorganisaties en andere betrokken partijen in het doen van langjarige investeringen in passende huisvesting voor ouderen.*

Durf te kiezen voor de toekomst

De uitdagingen zijn groot, maar de oplossingen liggen binnen handbereik. Wat nu nodig is, is politieke durf om fundamentele keuzes te maken en daarin consistent te blijven. Niet achteraf bij de begroting schipperen, maar vooruitkijken met een visie die zorgorganisaties houvast biedt.

Investeer in (het opleiden van) de professional, niet alleen met woorden maar met realistische structurele middelen. Creëer passende woonvormen waardoor ouderen langer zelfstandig blijven en minder zorg nodig hebben mogelijk. Durf te vertrouwen op de mensen die dit dagelijks mogelijk maken. De vraag is niet of deze transitie kan beginnen (dat is namelijk al zo), maar in hoeverre de politiek de verandering omarmd en ondersteund. De ouderen van morgen en de professionals die voor hen zorgen verdienen dat lef.

Contact

Voor meer informatie of vragen, neem gerust contact op:

Emile Stekelenburg - e.stekelenburg@actiz.nl (06-45150903) of Henk Nieweg - h.nieweg@actiz.nl (06-16073265), public affairs ActiZ.